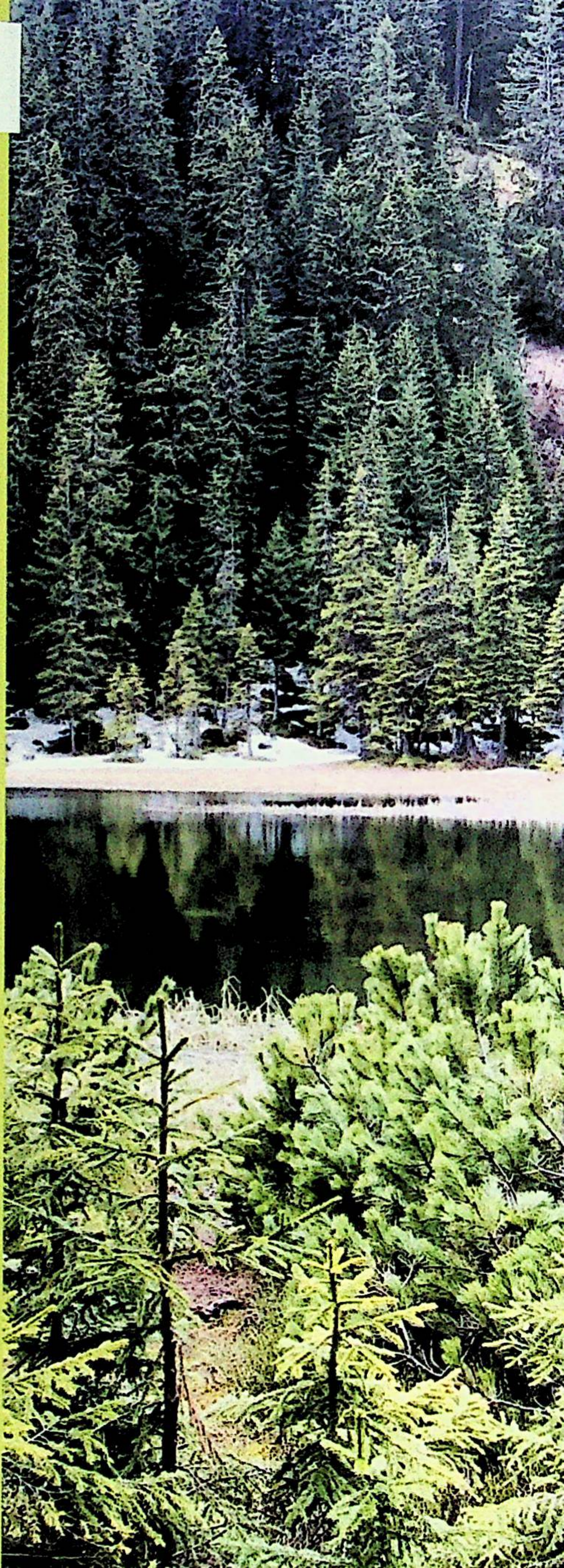

1571362

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**ЛІСОТАКСАЦІЙНИЙ
ДОВІДНИК**

Наведено основні нормативи з обліку лісових ресурсів. Представлена у довіднику інформація уніфікована на основі чинних нормативно-довідкових матеріалів з використанням нових наукових результатів, значних за обсягом масивів дослідних даних і сучасних методів математичного моделювання. Окремі нормативи розроблено вперше, їхні аналоги в Україні відсутні.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	8
КОРОТКІ ПОЯСНЕННЯ ДО ТАБЛИЦЬ.....	10
РОЗДІЛ 1. ТАКСАЦІЯ ДЕРЕВА І ДЕРЕВНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	15
Таблиця 1.1. Площі поперечних перерізів деревних стовбурів	16
Таблиця 1.2. Діаметр дерев на висоті 1,3 м у корі залежно від діаметра пня у корі	19
Таблиця 1.3. Діаметр дерев на висоті 1,3 м у корі залежно від діаметра пня без кори.....	20
1.1. НОРМАТИВИ ОБ'ЄМУ КРУГЛИХ ДІЛОВИХ ЛІСОМАТЕРІАЛІВ	21
Таблиця 1.4. Об'єм круглих лісоматеріалів за діаметром у верхньому відрізі й довжиною	21
Таблиця 1.5. Об'єм колод сосни завдовжки від 1,0 до 5,0 м (за ДСТУ 4020-2-1)	41
Таблиця 1.6. Об'єм колод сосни завдовжки від 5,5 до 10,0 м (за ДСТУ 4020-2-1)	44
Таблиця 1.7. Об'єм колод ялини завдовжки від 1,0 до 5,0 м (за ДСТУ 4020-2-1)	47
Таблиця 1.8. Об'єм колод ялини завдовжки від 5,5 до 10,0 м (за ДСТУ 4020-2-1)	50
Таблиця 1.9. Об'єм колод ялиці завдовжки від 1,0 до 5,0 м (за ДСТУ 4020-2-1)	53
Таблиця 1.10. Об'єм колод ялиці завдовжки від 5,5 до 10,0 м (за ДСТУ 4020-2-1)	56
Таблиця 1.11. Об'єм колод дуба (за ДСТУ 4020-2-1)	59
Таблиця 1.12. Об'єм колод бука (за ДСТУ 4020-2-1)	63
Таблиця 1.13. Об'єм колод ясеня (за ДСТУ 4020-2-1)	67
Таблиця 1.14. Об'єм колод граба (за ДСТУ 4020-2-1)	71
Таблиця 1.15. Об'єм колод осики (за ДСТУ 4020-2-1)	74
Таблиця 1.16. Об'єм колод берези (за ДСТУ 4020-2-1)	78
Таблиця 1.17. Об'єм колод вільхи (за ДСТУ 4020-2-1)	81
1.2. ОБ'ЄМ СТОВБУРІВ ЗАЛЕЖНО ВІД ДІАМЕТРА І ВИСОТИ	85
Таблиця 1.18. Об'єм стовбурів сосни в пристиглих і стиглих насадженнях	85
Таблиця 1.19. Об'єм стовбурів сосни у перестійних насадженнях (Київське Полісся)	87
Таблиця 1.20. Об'єм стовбурів ялини рівнинної частини в пристиглих, стиглих і перестійних асадженнях.....	89
Таблиця 1.21. Об'єм стовбурів ялини середньогірського поясу Карпат в пристиглих, стиглих і перестійних насадженнях.....	91
Таблиця 1.22. Об'єм стовбурів ялини верхньогірського поясу Карпат в пристиглих, стиглих і перестійних насадженнях.....	93
Таблиця 1.23. Об'єм стовбурів ялиці в пристиглих, стиглих і перестійних насадженнях.....	95
Таблиця 1.24. Об'єм стовбурів дуба в пристиглих, стиглих і перестійних насадженнях.....	97
Таблиця 1.25. Об'єм стовбурів бука в пристиглих, стиглих і перестійних насадженнях.....	99
Таблиця 1.26. Об'єм стовбурів ясеня в пристиглих, стиглих і перестійних насадженнях.....	101
Таблиця 1.27. Об'єм стовбурів граба в пристиглих, стиглих і перестійних насадженнях.....	103
Таблиця 1.28. Об'єм стовбурів осики в пристиглих, стиглих і перестійних насадженнях.....	104
Таблиця 1.29. Об'єм стовбурів берези в пристиглих, стиглих і перестійних насадженнях.....	106
Таблиця 1.30. Об'єм стовбурів вільхи в пристиглих, стиглих і перестійних насадженнях.....	108
Таблиця 1.31. Об'єм стовбурів липи в пристиглих, стиглих і перестійних насадженнях.....	110
1.3. ОБ'ЄМ СТОВБУРІВ ДЛЯ ДЕРЕВ ЗАБУДОВАНОЇ ЧАСТИНИ МІСТ	112
Таблиця 1.32. Об'єм стовбурів тополі італійської	112
Таблиця 1.33. Об'єм стовбурів тополі білої	113

Таблиця 1.34. Об'єм стовбурів робінії псевдоакації	114
Таблиця 1.35. Об'єм стовбурів в'яза звичайного	115
Таблиця 1.36. Об'єм стовбурів верби білої	116
Таблиця 1.37. Об'єм дерев клена (ясенелистого, сріблястого)	117
Таблиця 1.38. Об'єм дерев гіркокаштана звичайного	131

1.4. РОЗПОДІЛ ОБ'ЄМУ ДІЛОВИХ СТОВБУРІВ ЗА КЛАСАМИ ТОВЩИНИ

144

Таблиця 1.39. Розподіл об'єму ділових стовбурів сосни за класами і підкласами товщини	144
Таблиця 1.40. Розподіл об'єму ділових стовбурів ялини за класами і підкласами товщини	145
Таблиця 1.41. Розподіл об'єму ділових стовбурів ялиці за класами і підкласами товщини	146
Таблиця 1.42. Розподіл об'єму ділових стовбурів дуба за класами і підкласами товщини	147
Таблиця 1.43. Розподіл об'єму ділових стовбурів бука за класами і підкласами товщини	148
Таблиця 1.44. Розподіл об'єму ділових стовбурів ясена за класами і підкласами товщини	149
Таблиця 1.45. Розподіл об'єму ділових стовбурів граба за класами і підкласами товщини	150
Таблиця 1.46. Розподіл об'єму ділових стовбурів осики за класами і підкласами товщини	151
Таблиця 1.47. Розподіл об'єму ділових стовбурів берези за класами і підкласами товщини	152
Таблиця 1.48. Розподіл об'єму ділових стовбурів вільхи за класами і підкласами товщини	153

1.5. НОРМАТИВИ ОБ'ЄМУ ГІЛЛЯ І СУЧКІВ, КОРИ, ПНІВ І КОРИННЯ

154

Таблиця 1.49. Об'єм гілля і сучків у відсотках від об'єму стовбура	154
Таблиця 1.50. Об'єм кори у відсотках від об'єму стовбура	154
Таблиця 1.51. Об'єм пнів і коріння у відсотках від об'єму стовбура	154

РОЗДІЛ 2. ТАКСАЦІЯ НАСАДЖЕНЬ

155

2.1. СПІВВІДНОШЕННЯ ВИСОТ І ДІАМЕТРІВ ДЕРЕВ У ПРИСТИГЛИХ, СТИГЛИХ І ПЕРЕСТІЙНИХ НАСАДЖЕННЯХ ЗА РОЗРЯДАМИ ВИСОТ (РОЗРЯДНІ ШКАЛИ)

156

Таблиця 2.1. Висоти за ступенями товщини у соснових деревостанах	156
Таблиця 2.2. Висоти за ступенями товщини у перестійних соснових деревостанах (Київське Полісся)	157
Таблиця 2.3. Висоти за ступенями товщини у деревостанах ялини рівнинної частини	158
Таблиця 2.4. Висоти за ступенями товщини у деревостанах ялини середньогірського поясу Карпат	159
Таблиця 2.5. Висоти за ступенями товщини у деревостанах ялини верхньогірського поясу Карпат	160
Таблиця 2.6. Висоти за ступенями товщини у ялицевих деревостанах	161
Таблиця 2.7. Висоти за ступенями товщини у дубових деревостанах	162
Таблиця 2.8. Висоти за ступенями товщини у букових деревостанах	163
Таблиця 2.9. Висоти за ступенями товщини у ясенових деревостанах	164
Таблиця 2.10. Висоти за ступенями товщини у кленових деревостанах	164
Таблиця 2.11. Висоти за ступенями товщини у грабових деревостанах	165
Таблиця 2.12. Висоти за ступенями товщини у осикових деревостанах	165
Таблиця 2.13. Висоти за ступенями товщини у березових деревостанах	166
Таблиця 2.14. Висоти за ступенями товщини у вільхових деревостанах	166
Таблиця 2.15. Висоти за ступенями товщини у липових деревостанах	167
Таблиця 2.16. Висоти за ступенями товщини у акацієвих деревостанах	167

2.2. РОЗРЯДНІ ОБ'ЄМНІ ТАБЛИЦІ ДЛЯ ПРИСТИГЛИХ, СТИГЛИХ І ПЕРЕСТІЙНИХ НАСАДЖЕНЬ

168

Таблиця 2.17. Розрядні об'ємні таблиці для соснових деревостанів	168
Таблиця 2.18. Розрядні об'ємні таблиці для перестійних соснових деревостанів (Київське Полісся)	170
Таблиця 2.19. Розрядні об'ємні таблиці для деревостанів ялини рівнинної частини	171

Таблиця 2.20. Розрядні об'ємні таблиці для деревостанів ялини середньогірського поясу Карпат	172
Таблиця 2.21. Розрядні об'ємні таблиці для деревостанів ялини верхньогірського поясу Карпат	173
Таблиця 2.22. Розрядні об'ємні таблиці для деревостанів ялиці	174
Таблиця 2.23. Розрядні об'ємні таблиці для деревостанів дуба	175
Таблиця 2.24. Розрядні об'ємні таблиці для букових деревостанів	176
Таблиця 2.25. Розрядні об'ємні таблиці для ясенових деревостанів	177
Таблиця 2.26. Розрядні об'ємні таблиці для кленових деревостанів	178
Таблиця 2.27. Розрядні об'ємні таблиці для грабових деревостанів	179
Таблиця 2.28. Розрядні об'ємні таблиці для осикових деревостанів	180
Таблиця 2.29. Розрядні об'ємні таблиці для березових деревостанів	181
Таблиця 2.30. Розрядні об'ємні таблиці для вільхових деревостанів	182
Таблиця 2.31. Розрядні об'ємні таблиці для деревостанів липи	183

2.3. СОРТИМЕНТНІ ТАБЛИЦІ ДЛЯ ПРИСТИГЛИХ, СТИГЛИХ І ПЕРЕСТІЙНИХ НАСАДЖЕНЬ.....

Таблиця 2.32. Сортиментні таблиці для дерев сосни	184
Таблиця 2.33. Сортиментні таблиці для дерев сосни у перестійних деревостанах (Київське Полісся)	189
Таблиця 2.34. Сортиментні таблиці для дерев ялини рівнинної частини	194
Таблиця 2.35. Сортиментні таблиці для дерев ялини середньогірського поясу Карпат	197
Таблиця 2.36. Сортиментні таблиці для дерев ялини верхньогірського поясу Карпат	202
Таблиця 2.37. Сортиментні таблиці для дерев ялиці	205
Таблиця 2.38. Сортиментні таблиці для дерев дуба	209
Таблиця 2.39. Сортиментні таблиці для дерев бука	214
Таблиця 2.40. Сортиментні таблиці для дерев ясена	219
Таблиця 2.41. Сортиментні таблиці для дерев клена	222
Таблиця 2.42. Сортиментні таблиці для дерев граба	224
Таблиця 2.43. Сортиментні таблиці для дерев осики	227
Таблиця 2.44. Сортиментні таблиці для дерев берези	230
Таблиця 2.45. Сортиментні таблиці для дерев вільхи	232
Таблиця 2.46. Сортиментні таблиці для дерев липи	235
Таблиця 2.47. Сортиментні таблиці для дерев акації	237

2.4. РОЗПОДІЛ НАСАДЖЕНЬ ЗА КЛАСАМИ БОНІТЕТУ (БОНІТЕТНІ ШКАЛИ)

Таблиця 2.48. Розподіл насінневих насаджень за класами бонітету	239
Таблиця 2.49. Розподіл порослевих насаджень за класами бонітету	241
Таблиця 2.50. Розподіл насаджень швидкорослих порід за класами бонітету	243

2.5. ХІД РОСТУ ПОВНИХ НАСАДЖЕНЬ

Таблиця 2.51. Хід росту повних соснових деревостанів природного походження	244
Таблиця 2.52. Хід росту повних штучних соснових деревостанів	251
Таблиця 2.53. Хід росту повних умовно одновікових ялинових деревостанів Карпат	255
Таблиця 2.54. Хід росту повних штучних деревостанів модрина європейської	260
Таблиця 2.55. Хід росту повних насінневих дубових деревостанів	264
Таблиця 2.56. Хід росту повних порослевих дубових деревостанів	269
Таблиця 2.57. Хід росту повних штучних дубових деревостанів	274
Таблиця 2.58. Хід росту повних букових деревостанів	279
Таблиця 2.59. Хід росту повних ясенових деревостанів	283
Таблиця 2.60. Хід росту повних грабових деревостанів	287
Таблиця 2.61. Хід росту повних порослевих осикових деревостанів	291
Таблиця 2.62. Хід росту повних насінневих березових деревостанів	294
Таблиця 2.63. Хід росту повних порослевих вільхових деревостанів	300
Таблиця 2.64. Хід росту повних насінневих акацієвих деревостанів	305

Таблиця 2.65. Хід росту повних порослевих деревостанів верби білої	309
2.6. СУМА ПЛОЩ ПЕРЕРІЗІВ ТА ЗАПАС ДЕРЕВОСТАНІВ ПРИ ПОВНОТІ 1,0 (СТАНДАРТНІ ТАБЛИЦІ)	310
Таблиця 2.66. Абсолютні повноти і запаси нормальних насаджень	310
Сосна природна Ia – II класів бонітету	310
Сосна природна III – Va класів бонітету	310
Сосна штучна (Київське Полісся та Лісостеп)	311
Сосна штучна (Полісся крім Київщини)	311
Сосна кримська	312
Ялина (середньогірський пояс Карпат)	312
Ялина (верхньогірський пояс Карпат)	313
Ялиця	313
Модрина	314
Псевдотсуга	314
Дуб природний насінневий	315
Дуб порослевий	315
Дуб штучний	316
Дуб штучний Степу	316
Дуб скельний	317
Бук	317
Ясен	318
Граб	318
Осика порослева	318
Береза насіннева	319
Вільха чорна	319
Тополя	320
Акація біла	320
Верба	320
2.7. ОБ'ЄМ КОРЕНЕВОЇ ДЕРЕВИНИ В НАСАДЖЕННЯХ	321
Таблиця 2.67. Об'єм кореневої деревини в соснових насадженнях	321
Таблиця 2.68. Об'єм кореневої деревини в дубових насадженнях	321
Таблиця 2.69. Об'єм кореневої деревини в ялинових насадженнях	321
РОЗДІЛ 3. ТАКСАЦІЯ ДЕРЕВНОГО ПРИРОСТУ	322
3.1. ТЕРМІНОЛОГІЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОСНОВНІ РОЗРАХУНКОВІ ФОРМУЛИ КІЛЬКІСНОЇ ОЦІНКИ ВЕЛИЧИНИ ДЕРЕВНОГО ПРИРОСТУ	322
3.1.1. ПРИРІСТ ОКРЕМОГО ДЕРЕВА	323
3.1.2. ПРИРІСТ ДЕРЕВОСТАНУ ЗА ЗАПАСОМ	326
Таблиця 3.1. Відсоток поточного приросту за площею поперечного перерізу P_g^{nm}	329
Таблиця 3.2. Відсоток поточного приросту за видовою висотою P_{hf}^{nm}	330
3.2. НОРМАТИВИ ЗАГАЛЬНОГО ПОТОЧНОГО ПРИРОСТУ ДЕРЕВОСТАНІВ ЗА ЗАПАСОМ	331
Таблиця 3.3. Поточний приріст за запасом природних соснових деревостанів	331
Таблиця 3.4. Поточний приріст за запасом штучних соснових деревостанів	334
Таблиця 3.5. Поточний приріст за запасом ялинових деревостанів	335
Таблиця 3.6. Поточний приріст за запасом насінневих дубових деревостанів	337

Таблиця 3.7. Поточний приріст за запасом порослевих дубових деревостанів	339
Таблиця 3.8. Поточний приріст за запасом штучних дубових деревостанів	341
Таблиця 3.9. Поточний приріст за запасом букових деревостанів	343
Таблиця 3.10. Поточний приріст за запасом грабових деревостанів	344
Таблиця 3.11. Поточний приріст за запасом осикових деревостанів	345
Таблиця 3.12. Поточний приріст за запасом березових деревостанів	347
Таблиця 3.13. Поточний приріст за запасом вільхових деревостанів	348

РОЗДІЛ 4. НОРМАТИВИ ВИБІРКОВОЇ ТАКСАЦІЇ

Таблиця 4.1. Категорії однорідності деревостанів для обґрунтування нормативів вибіркової таксації	351
Таблиця 4.2. Оптимальний розмір КПП постійного радіуса залежно від категорії насаджень і площі виділу	352
Таблиця 4.3. Коефіцієнт мінливості суми площ поперечних перерізів на КПП постійного радіуса оптимального розміру залежно від категорії насаджень і площі виділу	352
Таблиця 4.4. Коефіцієнт мінливості суми площ поперечних перерізів під час реласкопічної таксації насаджень різних категорій	352
Таблиця 4.5. Нормативи кількості КПП постійного радіуса оптимального розміру залежно від категорії насаджень і площі виділу	353
Таблиця 4.6. Рекомендована величина реласкопічного коефіцієнта	353
Таблиця 4.7. Нормативи кількості реласкопічних пробних площ залежно від категорії насаджень і площі виділу	353

РОЗДІЛ 5. НОРМАТИВИ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ БІОТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ У МИСЛИВСЬКИХ УГІДДЯХ.....

Таблиця 5.1. Запас кори дерев осики для проєктування біотехнічних заходів у мисливських угіддях	355
Таблиця 5.2. Запас кори гілок дерев осики для проєктування біотехнічних заходів у мисливських угіддях	356
Таблиця 5.3. Запас дрібних гілок дерев осики для проєктування біотехнічних заходів у мисливських угіддях	357
Таблиця 5.4. Запас літніх кормів (листя та однорічних пагонів) куща верби попелястої для проєктування біотехнічних заходів у мисливських угіддях	358
Таблиця 5.5. Запас зимових кормів (пагонів товщиною до 0,5 см) куща верби попелястої для проєктування біотехнічних заходів у мисливських угіддях.....	358
Таблиця 5.6. Запас зимових кормів (пагонів товщиною понад 0,5 см) куща верби попелястої для проєктування біотехнічних заходів у мисливських угіддях.....	359
Таблиця 5.7. Запас літніх кормів (листя та однорічних пагонів) куща верби козячої для проєктування біотехнічних заходів у мисливських угіддях.....	359
Таблиця 5.8. Запас зимових кормів (пагонів товщиною до 0,5 см) куща верби козячої для проєктування біотехнічних заходів у мисливських угіддях.....	360
Таблиця 5.9. Запас зимових кормів (пагонів товщиною понад 0,5 см) куща верби козячої для проєктування біотехнічних заходів у мисливських угіддях.....	360